

MATEŘSKÁ LÁSKA

1 Kr 3,16-28

kázání ze soboty 3. 11. 2012 - br. Radomír Jonczy

I. Rozdíl mezi prezidentem a králem

Víte, v čem se od sebe liší pravomoci dnešních prezidentů od pravomocí králů na starém Orientě? Určitě by se toho našlo víc, já bych dnes rád upozornil na jednu.

Náš prezident může lidem, kteří byli řádně odsouzeni, udělený trest zmírnit, případně i zrušit. Může tak však učinit jen ve zcela mimořádných případech, když se svými nejbližšími spolupracovníky po zralé úvaze dospěje k závěru, že spravedlnost už byla více než slepá. Soudit však v podstatě nemůže.

Králové starého Orientu naopak soudit mohli a museli. Byli nejvyššími soudci. K rozsouzení jim byly předkládány ty nejsložitější případy, které soudcové na nižší úrovni nebyli schopni vyřešit.

II. Šalamoun soudcem s Boží moudrostí

Král Šalamoun byl jedním z nich. Když měl prorok Samuel pro Izrael vybrat krále, prosili jej starší: „*Dosaď nyní nad námi krále, aby nás soudil, jako je tomu u všech národů.*“ (1 S 8,5b)

V Šalomounovi dosedl na izraelský trůn král, kterého Bůh ke službě soudce vybavil zvláštní moudrostí. Ostatně, sám Šalamoun si o tuto moudrost řekl: „*Hospodine, můj Bože, ty jsi nyní po mém otci Davidovi ustanovil za krále svého služebníka. Ale já jsem příliš mladý, neumím vycházet a vcházet. A tvůj služebník je uprostřed tvého lidu, který jsi vyvolil, lidu tak početného, že nemůže být pro množství počítán ani sečten. Kéž bys dal svému služebníku srdce vnímavé, aby mohl soudit tento tvůj lid, jemuž je tak těžké vládnout.*“ (1 Kr 3,7-9)

Hospodinu se Šalamounova žádost zamlouvala, proto ji vyhověl. Řekl: „*Dávám ti moudré a rozumné srdce, takže nikdo tobě podobný nebyl před tebou a ani po tobě nepovstane nikdo tobě podobný.*“ (1Kr 3,12) A ono to zafungovalo. Náš dnešní příběh je toho dokladem.

III. Soudní spor dvou matek

Před krále Šalamouna byly předvedeny dvě prostitutky. Bydlely v jednom domě. Pravděpodobně nešlo dům dnešních rozměrů, tedy 4+1 a více. Lidé v těch krajinách bydleli a mnozí dodnes bydlí v jedné místnosti. (...kdo ví, co ještě čeká nás...) Ty ženy měly jeden pokoj a spaly v jedné posteli. Na ní také téměř současně, s odstupem tří dnů porodily.

Jeden dům, jedna místnost, jedna postel a na ní dvě maminky a dvě miminka. A tak není divu, že jedna z žen ve spánku omylem svého malého synka zalehla a udusila. Když se ráno probudila a zjistila, co se stalo, chladnokrevně prohlásila, že její je to živé dítě a ke zdůvodnění své teze si vymyslela příběh, který pak u soudu prezentovala: „*To ona v noci, když jsme spali, zalehla moje miminko. A když zjistila, co se stalo, tiše vstala, podsunula mi své mrtvé dítě a moje, živé si vzala. Ráno jsme se pak spolu začaly hádat. Jedna přes druhou, tak jak to my ženy na Orientě umíme: „Tvůj syn je ten mrtvý, a ten živý je můj.“ „Ne, ne, ne! To ten tvůj je mrtvý, živý je můj...“*“

IV. Nesnadné Šalamounovo rozhodování

A prokřičely se až před králův soudní trůn. Není divu. Případ to byl doopravdy zapeklitý. Schválně, podívejme se na něj Šalamounovými očima. Dvě zoufalé ženy a jedno miminko, tedy jedno živé miminko. Tvrzení proti tvrzení. Žádní svědkové, žádná fakta. „A teď, babo, tedy králi, rad', máš na to přece čepici...“

Navzdory složitým okolnostem je král s rozhodnutím hotov docela rychle. Velí: „*Přineste meč a živé miminko rozsekněte. Jednu polovinu dejte jedné a druhou polovinu druhé.*“ Rozhodnutí rychlé, ale určitě ne snadné. Šalamoun si přece nemohl být sto-percentně jistý, že jeho strategie zafunguje a nepravá matka se chytí do pasti. I ona se přece nakonec mohla přiklonit k tomu, že dítě nechá žít...

Šalamoun však už pravděpodobně hned zkraje přelíčení začíná tušit, že máslo na hlavě bude mít žena, která moc mluví. Jak mohla vědět, co se v noci stalo, když sama spala a všude byla tma? Druhá žena vystupuje daleko přesvědčivěji: „*Můj syn žije!*“ Hotovo. Tečka. Pravda často bývá docela prostá. A tak Šalamounovi dochází, že se před jeho očima neodehrává spor dvou milujících matek, ale spor milující matky s matkou, která do lásky maskuje svou sobeckou nenávisť. Proto může směle prohlásit své: „*Rozetněte ho!*“

V. Reakce žen na královo rozhodnutí

A reakce dohadujících se žen? Závistivá zoufalkyně škodolibě mlčí, zatímco opravdová matka živého dítěte volá: „*Pane, dejte jí to živé dítě, jenom ho neusmrcujte!*“. Jeden by se jejího výkřiku docela lekl. Mohla tak přece o své dítě definitivně přijít. Nadosmrti by se pak už jen skrčená někde za rohem choulila, aby jej mohla chvíli zahlédnout alespoň z dálky.

Na sebe však matka živého dítěte v tu chvíli nemyslí. Myslí jen na své dítě. Jeho život je bezprostředně ohrožen. V textu jsme četli, že se jí srdce svíralo soucitem nad milovaným synem. Tak tomu se říká mateřská láska.

A spadla klec, přátelé. Šalamounova strategie se osvědčila a výnos nejvyšší soudní instance mohl být vyneseno: „*Dejte to živé novorozeně té, která řekla: „Neusmrcujte je.“*“ To je jeho matka.“

Tady bychom možná mohli říct „a zazvonil zvonec a příběhu je konec“. Ale nedá mi to. Přece bych ještě rád něco málo dodal.

VI. Láska mateřská může zklamat

V úvodu dnešní bohoslužby zazněl text z knihy proroka Izaiáše. Neměl by upadnout v zapomnění: „*Cožpak může zapomenout žena na své pacholátko, neslitovat se nad synem vlastního života?*“ (Iz 49,15a)

Je úžasné sledovat, jak se instinkt mateřské lásky v životě žen před našima očima dnes a denně naplňuje. Známe to z vlastní zkušenosti. Taková je láska mé matky ke mně, taková je láska mé manželky k mým dětem. Taková je láska matek, které za mnou, coby pastorem, přicházejí s prosbou, abych pro jejich děti vyprosil Boží požehnání. Nemyslí na sebe, na své výhody. Soustřeďují se jen a jen na své dítě. /My muži pochopitelně také své děti milujeme :-), ale v případě matek je to ještě něco poněkud jiného, speciálního/.

To, co řeknu, vyzní možná až trochu absurdně, ale náš příběh ukazuje, že k mateřské lásce patří dokonce i ochota se svého dítěte vzdát v jeho vlastní prospěch. Možná jste už taky někdy potkali matky, které takovou lásku postrádají. Jakoby své dítě považovaly za své vlastnictví, majetek, se kterým mohou dle libosti manipulovat a ovládat jej. I svým dospělým dětem neustále do všeho mluví. Nejsou ochotny připustit, že by je jejich syn /dcera/ měl, v souladu se stvořitelským plánem, někdy opustit. A pokud se mu něco podobného někdy náhodou podaří, jsou schopny rozbit i jeho manželství. Jako by tím říkaly: „Ať není mé, ani tvoje. Rozetněte je.“

VII. Boží láska v Ježíši Kristu trvá

Proto Hospodin ke svému výroku, tlumočenému Izaiášem dodává: „*I kdyby některé zapomněly, já na tebe nezapomenu.*“

V této souvislosti nelze nezapomenout na toho, který byl ve své lásce k nám lidem ochoten sám na sebe zapomenout a myslet jen a jen na nás. Apoštol Pavel ve své epištole Filipenským o něm napsal: „*Způsobem bytí byl roven Bohu, a přece na své rovnosti nelpěl, nýbrž sám sebe zmařil, vzal na sebe způsob služebníka, stal se jedním z lidí...*“ (Fil 2,7)

Ježíš, stejně jako žena z našeho příběhu, dokázal ve prospěch nás, svých dětí, zapomenout sám na sebe. Pouze jakousi obdobou lásky mateřské, sebeobětavou láskou, pro kterou řečtina používá slovo „agape“, udělal všechno proto, abychom my, jako jeho děti, mohli žít.

A nás vybízí nás, abychom jej v tom následovali. Lásku agape nám nabízí jako dar. Bez tohoto daru totiž život nemůže být úplný a šťastný. Lásku agape potřebují nejenom všechny matky, ale i otcové, pedagogové, duchovní, zdravotníci, vedoucí, politici... Přemýšlejme o tom, přátelé. Možná právě teď přichází ta správná chvíle k tomu, abychom Ježíšem nabízený dar přijali. Amen